

„Németh Rozália kézzel festett hímes tojásai”

Készítette:
Magyar Lajosné

Vése, 2013.10.26.

I.

A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:
Magyar Lajosné
2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:
Név: Magyar Lajosné
Levelezési cím: 8721 Vése Fő utca 39
Telefonszám: 06 30 600 5473
E-mail cím:

II.

A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: **Németh Rozália kézzel festett hímes tojásai**
2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

☐ agrár- és élelmiszergazdaság	☐ egészség és életmód	☐ épített környezet
☐ ipari és műszaki megoldások	☐ <u>kulturális örökség</u>	☐ sport
☐ természeti környezet	☐ turizmus és vendéglátás	
2. A nemzeti érték fellelhetőségének helye:
Helytörténeti gyűjtemény, Vése, Erzsébet u. 2.
4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

☐ <u>települési</u>	☐ tájegységi	☐ megyei	☐ külhoni magyarság
--	-------------------------------------	---------------------------------	--
5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása:

Vaspor, izzó vassalak káposztalé, hagymahéj. Látszólag semmi összefüggés nincs közöttük, legalábbis én azt hittem. A minap azonban kiderült, hogy mégis van. Németh Rozi néni világosított föl erről Vésén. Ezekről az anyagoktól kapja ugyanis a hímes tojás szép alapszínét, mégpedig úgy, hogy a vasport az izzó vassalakot, káposztalében forralják, s ha kihűlt ebbe kerül a tojás. Aztán a hagyma léből főtt lében itt érnek meg igazán a színek. Zöld tinta, piros festék viasz tartozik még a tojás hímező anyagok közé. No meg az ügyes kéz! Rozi néni ügyes kezei, amelyek szebbnél szebb mintákat varázsol vagy, ahogy ő aga mondja, hímez a tojásokra . A község művelődési házában nemrég lezajlott kiállításon is ott voltak a munkái és nagyon sok húsvéti díszeknek lesznek díszei, hiszen 600 darabot készített az idén Rozi néni. A tojáshímezést senkitől nem tanulta, csak úgy magától jött. A minták a fejében születtek a környezetéből, természetből leste el őket. Így került a rétről a tojásra a gyöngyvirág a nárcisz és még ki tudna megszámlálni hány motívum. Valamennyi kedvességét egyszerűséget áraszt és nagyon szép.
6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

A települést országos hírűvé tette Németh Rozália népi iparművész a sajátos stílusú pingált tojásaival. Többek között a keszthelyi Balaton Múzeumban is láthatóak.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

<http://www.vese.hu/?module=news&fname=tojas>

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

<http://www.vese.hu/?module=news&fname=tojas>

III.

MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja

A vései hímes tojás

Vése szép, ősi község Somogyban, s itt él az a Németh Rozália, aki immár hat évtizednél több ideje készíti a húsvéti hímes tojásokat. Még kisleányka korában tanulta cifrázó tudományát, a bábajos hímező művészetet a hajdani Kincses Jánosnétól. El kell mondani a már szintén nem fiatal folytatóról, hogy munkáinak gyönyörű színei, rajzolatai sokakat ihlettek a díszítő fortély ellessésére, de szerencsés próbálkozó hatvan esztendő alatt sem adódott. Pedig az egyik múzeum megvásárolta az összes készséget, tüzetesen leírták a babonás műveletek sorát, újra és újra kipróbálták, mindhiába. Nem boldogultak sem a gicával, sem a — Németh Rozália így nevezi — pepecsel mint szerszámmal, sem a vasporlével, méhviasszal, borsónnnyel mint anyaggal.

Németh Rozália pedig váltig rajzolgatja, festegeti, viaszolja tovább mosolyogva a híres vései hímes tojásokat. Melyik évben mennyit: néha ezret, néha csak ötszázat, de ennél aztán sohasem kevesebbet. Ez idén hétszáz darab közül válogathattak azok, akiknek alkalmuk adódott Vésére vetődni, és kedvük volt felkeresni a páratlanul ügyes, páratlanul türelmes és még ennél is páratlanabb kedvességű asszonyt.

Németh Rozália a „pepecsel”.

Minden hímes tojás azért nála sem eladó — egy tállal gyengéden félretett a szebbik fajtából a locsolkodó gyermekeknek.

G. M.

